

Ihon läpi asetetun katettrin kotihoito-ohje

Sinulle on asetettu vatsanpeitteiden ihon läpi katetri, minkä tarkoituksena on taata virtsan esteetön kulku. Katetri pysyy paikoillaan katettrin päässä sijaitsevan nesteellä täytetyn pallon avulla.

Puhtaus

Pese kädet tulehdusten välttämiseksi aina ennen ja jälkeen katettrin käsittelyn. Paras tapa huolehtia katettrin puhtaudesta on päivittäinen suihku. Kuivaa katetria ympäröivä iho suihkun jälkeen. Suihkutus useamminkin on tarpeen, jos iho punoittaa tai katettrin ympäristö erittää. Myös ilmakylvyt ovat hyviä. Sidosta katettrin juuressa ei tarvita, jos juuri ei eritä. Jos katettrin juuressa on sideharsotaitos, poista se ennen suihkua ja vaihda suihkun jälkeen uuteen. Sauna voit normaalisti, ellei sinulle ole tehty toimenpidettä, mikä estää sen. Uimista kannattaa välttää.

Katettrin kiinnitys

Katetri on hyvä kiinnittää vatsan ihoon teipillä kiristyksen välttämiseksi. Tarkista päivittäin katettrin kiinnitys, mahdollinen erityis katettrin juuresta ja ihon kunto. Tärkeää on, että katetri ei kierry tai taitu ja näin estä virtsan valumista.

Keräyspussi

Jos katetri on yhdistetty keräyspussiin, keräyspussi tulee pitää rakon tason alapuolella. Huolehdi, että virtsa pääsee esteettä valumaan keräyspussiin. Tyhjennä keräyspussi aamuin illoin ja muuten tarvittaessa. Keräyspussi on hyvä vaihtaa uuteen saamiesi ohjeiden mukaisesti ja pitkäaikaisessa katetrihoidossa kerran viikossa. Kun vaihdat keräyspussia, poista suojakorkki keräyspussin letkun päästä ja yhdistä kärki katetriin. Vältä koskettamasta keräyspussin kärkeä tai katettrin päätä, jotta ne pysyvät puhtaina. Vältä katettrin ja keräyspussin liitoskohdan tarpeetonta käsittelyä tulehdusten välttämiseksi. Voit hävittää käytetyn keräyspussin tyhjennettynä normaalien talousjätteiden tapaan.

Katetriventtiin käyttö

Keräyspussin tilalla voi käyttää katetriventtiiliä, ellei toisin ole määrätty. Katetriventtiin avulla katetrin voi sulkea. Muista avata venttiili säännöllisesti virtsarakon tyhjentämiseksi. Avaa venttiili, jos sinulla on virtsaamisen tarve, tai säännöllisesti 3-4 tunnin välein päiväsaikaan. Rakkoon ei saisi kertyä virtsaa enempää kuin 400 ml. Katetriventtiili on hyvä vaihtaa viikon välein tai saamiesi ohjeiden mukaisesti. Vältä katetrin ja katetriventtiin liitoskohdan tarpeetonta käsittelyä tulehdusten välttämiseksi. Voit hävittää käytetyn katetriventtiin talousjätteiden tapaan.

Sukupuolielämä

Katetri ei ole este yhdynnälle, elleivät muut terveyteesi liittyvät asiat sitä estä.

Liikkuminen

Katetri ei ole este liikkumiselle, ellei sinulle ole tehty toimenpidettä, jonka jälkeen on liikuntarajoituksia. Liikkuessasi huolehdi, että katetri ei kierry tai taitu ja että virtsa pääsee esteettä valumaan keräyspussiin, jos käytät sitä. Autolla ajamisessa ei ole rajoituksia.

Nesteytys

Juo päivittäin 1,5-2 litraa nestettä, ellei sinulle ole muun sairauden vuoksi määrätty nesterajoitusta. Runsas nesteen nauttiminen varmistaa riittävän virtauksen. Näin ehkäistään virtsatietulehduksia ja varmistetaan katetrin pysyminen auki.

Katetrin vaihto

Katetrin määräaikainen vaihto tapahtuu yleensä terveyskeskuksessa 3 kuukauden välein.

Tarvikkeet

Terveyskeskuksen hoitotarvikejakelusta saat keräyspussit, katetriventtiilit, taitokset ja teipit.

Katetri eturauhasen toimenpiteen jälkeen

Sinulle on voitu laittaa katetri vatsanpeitteiden ihon läpi eturauhasen toimenpiteen jälkeen. Tällöin katetrin tarkoituksena on toimia tilapäisesti ikään kuin "varatienä" virtsankululle. Katetrin avulla varmistetaan virtsarakon tyhjeneminen. Tarkoituksena on, että virtsaat alakautta normaalisti ja virtsaamisen jälkeen tarkistat virtsarakon tyhjenemisen katetrin kautta avaamalla katetriventtiin. Kun katetrin tulee 100-200 ml tai alle, katetrin voi poistaa hoitaja terveyskeskuksessa. Varaa itse aika terveyskeskukseen katetrin poistoa varten.

Ongelmatilanteissa

Ota yhteyttä lähimpään terveyskeskukseen, jos

- katetri tukkeutuu. Katetrin tukkeutumisen oireita ovat alavatsakipu, alavatsan turvotus, virtsaamisen tai ulostamisen tarve. Katetrin tukkeutumisen merkki voi olla, että virtsaa ei tule keräyspussiin tai virtsaa tulee katetrin vierestä. Jos virtsa ei tule katetrin kautta, varmista ensin, että katetri ei ole taitunut ja virtsapussi on rakon tason alapuolella ja että olet juonut nesteitä ohjeen mukaan.

- sinulla on jatkuvaa alavatsakipua tai sinulla nousee kuume yli 38 asteen
- virtsa on toistuvasti tai täysin veristä.
- katetrin juuren ihon punoitus tai erityis lisäänty tai iho muuttuu aristavaksi tai
- katetri tulee pois rakosta.

Yhteystiedot

Kirurgian osasto 2
Puhelin 02 627 6450

Satasairaala

[Satasairaalan verkkosivut löytyvät osoitteesta www.satasairaala.fi](http://www.satasairaala.fi)

Asiakaspalvelu, puhelin 02 62771